

AZO (1009) – bibliothecarius, püspök-bíboros (Ostia, 1012/1013–1021?).

Névalakok: Azo, Autius, Azzo, Actius. Személyére, pályafutására nézve kevés az adat: Sem születési helye, sem ideje nem ismert. A *Liber Pontificalis* szövegében 965. évnél szerepel egy bizonyos Azo *protoscriniarius*, aki Narinus sutri püspökével együtt VIII. Leó halála után felkereste I. Ottó császárt Szászországban az új pápa kijelölése ügyében. Otgerus speyeri és Liuzi (Liutprand) cremonai püspökkel együtt tértek vissza Rómába, ahol sor került János (Narni püspöke) pápává választására (XIII. János). A híradás forrásértékét csökkenti, hogy a *Liber Pontificalis* szövegének egyik folytatásáról van szó, a fő szöveg ezt a követséget nem említi, János megválasztásában a császári beleegyezés és a római nép választását helyezik a középpontba.¹

1009. augusztus 23. Azo pápai *nuncius* jelen volt a pécsi püspökség alapításánál.² 1012-ben (vagy 1013-ban) lett Ostia püspök és bíboros. 1013-ban a Città Castellano kolostorának (*S. Sepulchri et SS. Quatuor Evangelistarum, in castro Felicitatis, in loco Noceati*) szóló adománylevélben szerepel bíborosként, ill. mint pápai könyvtáros.³ 1009. augusztus 23. Azo pápai *nuncius* jelen volt a pécsi püspökség alapításánál.⁴ Feltehetőleg 1021-ben halt meg.⁵

Források:

LP [Liber pontificalis. I–II. Ed. DUCHESNE, Louis. Paris. 1886-1892.](#) II. 246–247, 249, 21.

Acta:

JK-JE-JL *Regesta pontificum Romanorum ab condita ecclesia ad annum post Christum natum MCXCVIII*, edidit Ph. JAFFÉ, editionem secundam correctam et auctam, auspiciis G. WATTENBACH curaverunt S. LOEWENFELD, F. KALTENBRUNNER, P. EWALD, I-II, Lipsiae, 1885-1888. /JK = F. KALTENBRUNNER: Von den Anfängen bis zum Pontifikat Pelagius' II. (590); JE = P. EWALD: Vom Pontifikat Gregors I. (590) bis zum Pontifikat Johannes' VIII (882); JL = S. LOEWENFELD: Vom Pontifikat Marinus I. (882) bis zum Pontifikat Celestins III (1198)/ I. nr. 4000.

DHA *Diplomata Hungariae antiquissima. Accedunt epistolae et acta ad historiam Hungariae pertinentia*. Volumen I. Ab anno 1000 usque ad annum 1131. Edendo operi praefuit Georgius GYÖRFFY. Adiuverunt Johannes Bapt. BORSA, Franciscus L. HERVAY, Bernardus L.KUMOROVITZ et Julius MORAVCSIK. Budapestini, 1992. 58.

Irodalom:

BONNARD 1931 BONNARD, Fourier: '13. Azzon'. In: *Dictionnaire d'histoire et de géographie ecclésiastique*. Éd. BAUDRILLART, Alfred [et alii], I–XXXI., fasc. 184. Paris 1912–2013. 5 (1931), col. 1390.

CAPPELLETTI 1844–1870 CAPPELLETTI, Giuseppe: *Le Chiese d'Italia, dalla loro origine sino ai nostri giorni*. I–XXI, Venezia, 1844–1870. I. 446

CHARDAVOINE 1928 CHARDAVOINE, Eutrope: Essais de liste générale des Cardinaux. Les cardinaux du XIIe siècle. In: *Annuaire pontifical catholique* 31 (1928) 111–159. 130–131: nr. 2;

¹ LP II. 246–247, 249, 21. „Eodem etiam anno dominus Leo papa obiit. Tunc legati Romanorum, Azo videlicet protoscriniarius et Marinus, Sutriensis ecclesiae episcopus, imperatorem pro instituendo quem vellet Romano pontifice in Saxonia adeuntes, honorifice suscipiuntur et remittuntur. Et Otgerus Spiensis episcopus et Liuzo (Liutprand) Cremonensis episcopus cum eisdem Romam ab imperatore diriguntur. Tunc ab omni plebe Romana Ioannes Narniensis ecclesiae episcopus eligitur et sedi apostolicae pontifex intronizatur.”

² A pécsi püspökség interpolált alapítólevele említi Azót: „cum consensu sanctissimi apostolici et presentia eius nuntii, Azonis episcopi” DHA 58., FRANKÓI 1901a. 16., GERICS – LADÁNYI 1996. 12.

³ JK-JE-JL I. nr. 4000.

⁴ A pécsi püspökség interpolált alapítólevele említi Azót: „cum consensu sanctissimi apostolici et presentia eius nuntii, Azonis episcopi” DHA 58., FRANKÓI 1901. 16., GERICS – LADÁNYI 1996. 12.

⁵ CRISTOFORI 1888a. 2; CHARDAVOINE 1928. 130-131: nr. 2; GAMS IV; A rövid életrajz forrása: <http://www2.fiu.edu/~mirandas/bios1012-ii.htm#Azzone> (2012. június 13.)

- CRISTOFORI 1888a CRISTOFORI, Francesco: *Cronotassi dei cardinali di santa romana Chiesa nelle loro sedi suburbicarie titoli presbiteriali e diaconie dal secolo V all' anno del Signore MDCCCLXXXVIII, compilata sui manoscritti originali et avtentici esistenti nella biblioteca e negli archivi vaticani e su molteplici altre fonti storiche edite et inedite antiche e moderne*. Roma, De propaganda fide, 1888.
- GAMS GAMS, Pius Bonifacius: *Series episcoporum Ecclesiae catholicae*. Leipzig, 1931 (ND: Graz, 1957). IV
- UGHELLI UGHELLI, Ferdinando: *Italia sacra*. I-IX. Ed. rev.: COLETI, Niccolò, Venezia, 1717-1722. I. col. 56.
- MIRANDA 'Azzone' MIRANDA: '2 Azzone' (Miranda, Salvador: The Cardinals of the Holy Roman Church - database /Florida International University: <http://www2.fiu.edu/~mirandas/cardinals.htm>)
- FRAKNÓI 1901a FRAKNÓI Vilmos: *Magyarország egyházi és politikai összeköttetései a római Szent-székkal*. I. 1000-1417. Budapest, 1901. 16.
- GERICS – LADÁNYI 1996 GERICS, József – LADÁNYI, Erzsébet: A Szentszék és a magyar állam a 11. században. In: *Magyarország és a Szentszék kapcsolatának ezer éve*. Ed. ZOMBORI, István. Budapest, 1996. 9-20., 12.

K.G.